

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, September 10 dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

A' Morning-Chronicle Aug. 25d, a' következő igen nevezetes cikkelyt közli Paraguaynak jelenvaló állapotjáról: „A' Paraguayi Státus, melly a' Parana vize mellett Peru, Chili és Brasilia között fekszik, 's magában foglalja mind azon nagy kiterjedésű és gazdag téreket, mellyek Brasiliától nyugot és dél felé csaknem az Andes-hegyek' lánczáig kiterjednek, hat tartományokra oszlik, mellyek: Santiago, Conception, Villarica, Curuguati, Candelaria, és Assumptión. Ez a' gyönyörű hely, melly Dél-amérikanak kellő közepén fekszik, 's a' Jesuiták' munkássága, 's Charlevoixnak, Muratorinak és Azarának írásaik által elhíresedett, mindenkor valóságos kert gyanánt tartatott, 's lakosai a' legboldogabbaknak nevezettek az egész déli félgolyobison. Ezek rendkívülvaló szeretettel viseltetnek hazájokhoz, dolgosok, feltételekben állhatatosok, szelídek, becsületesek, és egymás között nagy egyességet tartók. A' Jesuiták oktatásaiból a' nevezetesebbeket hasznokra fordították, 's jóllehet helyel-helyel spanyolul is beszélnek, de közönséges nyelvek a' Paraguay nyelv, mellyet hajdani tanítójik a' Jesuiták Grammatikába szedtek. Paraguay a' legnevezetesebb tartománya vala a' hajdani La-Platai Vice-királyságnak, 's a' Vice-Király is ottan lakott, mígnem Buenos-Ayres leve az Igazgatás' helyévé. Legfőbb kikötője és fő-városa Paraguaynak Assumptión; de vagynak ezen kívül még számos kikötői különbféle vizei körül, mellyek a' Pa-

ranába folynak, 's ez egyesülvén az Uruguay vizével a' Rio de la Plata vizét formálja.“

„A' Paraguayaknak termékeny földje csaknem minden termékekkel bír; 's a' mi Brasiliában, a' Philippini szigeteken, 's Cuba szigetén megterem, arra nézve a' Paraguayi éghajlat különösen alkalmas. A' vegetatio rendkívül nagy; az erdők bőviben vagynak sokféle fának, gyanta, és gummi-nemeknek, mellyek az Európai vásárokon eddigelé ismeretlenek. Fő kereskedése Paraguaynak eddig dohányból és Paraguay-theából áll; melly plánta, minden szomszéd Státusokban használtatik, 's azért is erősen kerestetik. Paraguay' termékei közé tartoznak még a' gyapjú, bőr, indigó, nádméz, faggyú, sárkányvérmérga (némelly Indiai és Amérikanai fák' mérgája) és a' fahéj. Ház- és hajó-építésre való fák tutajokon szállítatnak Buenos-Ayresbe, melly foglalatosságot hajdan az Indusok űztek, mint az efféle munkára igen alkalmas emberek. A' szelíd marháinak is bőviben van ez a' Státus, mellyen a' legszebb amérikanai vizek folynak keresztül; tavai is számosan vagynak. Azon közönséges pusztítások közben, mellyek a' had miatt a' szomszéd tartományok marháiban estek, a' Paraguayak' marhái megkíméltek, és szaporodtak. Az Európában ismeretes Cerealiák' nemei itten haszonnal termesztetnek, több más gabona-nemekkel egyetemben, mellyek ezen földnek sajátai. Mindenféle gyümölcs elég van, úgy hogy a' lakosok nagy bőségben élnek ezen a' földön, melly eleitől fogva az új világ Ar-

kádiájának tartatott. Békesség, és egyetértés uralkodik közöttök, 's igaz értelemben hazafiak lévén, minden kívánságok, minden iparkodások egyedül hazájok boldogságában határozódik.

„Rendes életneme szerint neveltetvén, 's sorsokkal megelegedve folytatvan nyugalmas pásztori életet, a' mint 1808-ban kiütének a' zendülések Spanyol Országban, ők azonnal figyelmesekké levének azon következésekre, mellyek ezen hirtelen változástól a' száraz földnek egyéb részeire háromolhatnának. Különvált helyzeteknél fogva állatták ők csakhamar, hogy az anyaországtól se segítséget se védelmet nem várhatnak, mellynek környülállásai azután nem sokára egybe is zavarodának; de egyszersmind elhatározván magokban, hogy mind azon nyomorúságokat, mellyeket a' pártoskodások szülni szoktak, el fogják kerülni, szükségesnek láták másként óvni-meg magokat az Anarchiától, 's dolgaikat a' szerint kormányozni, hogy se szomszédjaiktól ne függjenek, se azokkal háborúságba ne keveredjenek. A' magok megtartásának helyes principiumai által vezéreltetve, minden legkisebb politikai forrás nélkül, az előkelő lakosok egybegyültek, a' helynek fekvését megvizsgálták, 's valami ezer Küldöttek teljes függetlenségre, 's political különválásra voksolának, melly állapotban a' lakosok mind ekkoraig meg is maradtak. Meghatározzák továbbá hogy az Igazgatást, olyan keblekbeli férjfiúnak adják-átal, ki virtusai 's tudományos ismereteinél fogva a' Nemzet' bizodalját leginkább megérdemli; hogy pedig a' két fél közt való meghasonlást elkerülhessék, azt végezték-el, hogy az Igazgatást két, egyformán érdemes férjfiúra kell bízni, 's e' végre (az azolta annyira nevezetessé lett) Dr. Francia, és Yegros Urak választattak-el. A' nevezett két férjfiak közösen igazgatták darab ideig Paraguayt; mindeniknek ki volt

mérve a' maga kerülete, 's mindeniknek egyforma hadi-serege volt; mígnem idő jártatva állatták hogy a' kormányzásnak ezen módja ártalmas; 's minekutána Dr. Franciának befolyása mindegyre nevedett, a' nép egy második gyűlést tartott, 's őtet egyedülvaló Helytartónak kinevezte, 's ő ezen hivatalt azolta folytatja is, tiszteltetvén és szeretetvén egyszersmind a' néptől.

„A' minémű characterének nyilvánosság jeleit adta Dr. Francia, azokból megtetszik, hogy a' fő hatalmat nem önnhasznából avagy uralkodásra vágyásból kereste. Ezen Státust azután csak hamar megtámadta Buenos-Ayres; minden iparkodások oda valának irányozva, hogy Paraguay vagy a' la Platai szövetségbe álljon, vagy Artigashoz csatoltassék; 's ha ekkor Dr. Franciát tiszti-társának a' dologba való avatkozása gátolta volna, soha sem mehetett volna reá, hogy szomszédainak megtámadásokat visszaverje, vagy Státusát a' belső szakadásoktól olly sikeresen oltalmazza, 's azon virágzásra és boldogságra juttassa, mellyel nagyobb mértékben dicsekedhetik, mint a' Dél-amérikai száraz földnek más akármellyik része.

„Dr. Francia Paraguayi születés, 's törvény-tudósnak neveltetett. A' társaságot nem kedvellén, 's annyi értéke lévén, hogy független élhessen, a' pártoskodás előtt mezei lakásában vonta-meg magát, 's leginkább a' tudományoknak élt; tudományos ismereteiről minden hazafijai felett elhíresedett, 's virtusa és erkölcsi magaviselete által, egybekötvén ezzel a' becsületességhez való szoros ragaszkodást, és önnhasznának nem keresését, utóbb megnyerte bizodaljokat is hazafijainak. Dr. Francia lassanként mind befolyását mind hatalmát megfundálta; fő hivatalának kötelességeit minden fizetés nélkül folytatja, 's parancsolatainak minden az egész Országban pontosan engedelmeskedik. Az ő ve-

zérésillaga az igazság, 's kormányzásáért, a' mint mondottuk, semmi hasznot nem von. Mindeneket maga néz és vizsgál-meg, maga gondoskodik a' katonaság ruhájáról, és fegyveréről, eligazítja a' törvényes versengéseket, passusokat ad, egy szóval az Igazgatásnak minden ágazatját maga folytatja, 's mindeneket a' legnagyobb egyszerűséggel és gazdálkodással kormányoz. Neki nincsenek se kedveltjei se ellenségei, 's szep-lőtlen áll ő a' maga becsületes és részrehajlást nem ismerő viseletével hazafijainak közepette, kiket már húzamos esztendőök olta igazgat.

„Szorosan tartván magokat a' Paraguayak az ő határaiknak korlátai között, 's egyedül azon igyekezvén, hogy jussaikat 's birtokaikat sértetlen megtarthassák, a' mult 14 esztendőök lefolyta alatt mentek valának minden külső ellenségtől, 's belső nyugodalmok csak egyszer sem zavartatott-meg. Így élvén ők egybevonulva, lakó-földjök mind azoknak menedékül szolgált, kik a' pusztítások és polgári hadak miatt a' szomszéd tartományokból futának, 's ezekkel a' lakosok' száma igen megsza-porodott. Corrientesből, Tucumanból, és Buenos-Ayresből, különösen pedig a' la Plata vizének keleti partjáról, midőn azt Artigas pusztította, ki utóbb a' Paraguayiak' kezére került, 's még most is nálök tartat-in fogva, seregenként tódultak a' kívándorlottak Paraguayba. Ezen szökevények, a' mit csak elvihetének magokkal mind oda takarították; 's nyugalmas menedéket találván ottan, lassanként hozzászoktak védelmezőjüknék és jötevőjüknék életmód-jokhoz, 's mesterségre adák magokat. Ezen környúlallás, a' békességnek hasznai, 's a' szoros rendhez szabott élésmód, példa nélkül megszaaporította Paraguaynak né-pességét. Számos Indus nemzetségek, mel-lyek ezelőtt idegenkedének a' pallérozott életnek korlátaitól, 's Nomadok módjára vandoroltak egy helyről a' másikra, ezen

Statusnak virágzása által édesgettevé, ot-tan maradandó helyet választottak, 's így a' Státusnak hasznos polgáraivá lettek. Az 1822-dikei felszámlálás szerint Paraguay-nak népessége valami 500,000 lélekre ment. A' fegyveres erő 30,000 emberből áll, kik olykor olykor a' fegyverben gya-koroltatnak, 's csupán a' külső megtámad-tatásnak esetében szállítatnak táborba. A' száraz és vízi rendes hadi erő áll három kis hadi hajóból, a' folyó-vizek' védelme-zésére, és négy Legio önnvállalkozottak-ból, mellyekben mindenikben 2000 em-ber vagyon, kik csupán a' szolgálat' idejé-ben kapnak fizetést. Az egész fegyveres erőnek fő-vezére Dr. Francia, 's a' Lord Beresford által Portugallia számára készit-tett katonai rendszabások, Paraguayban is bévétettek.

„Azon régi és meggyökerezett szoká-sokon, mellyek még a' Jésuiták idejéből valók, 's némelly India részére költ koráb-bi törvényeken fundáltatik az igazgatás' kiszolgáltatása, és a' kormány; ezeken kívül Dr. Francia egy időközbeli törvény-könyvet is készített, és vitt-bé, mellyben sinórmértékül vette az általa igazgattatott népnek erkölcsét, szokásait, szükségait, és állapotját. Ez az időközbeli törvény-könyv a' szerint készített, hogy rendsza-básai semmi saját alkatású népnek szoká-saival és előitéleteivel egybeütközésbe nem jöhetnek. Erré nézve Dr. Francia a' töb-bek között olly böles rendelést tett, hogy mindennemű változtatások, és javítások csak lassan és fokoként történjenek, 's azokat a' nép csak akkor fogadja-el, mi-kor már hasznokat megismerte. Olly nagy mértékben urallodik az erkölcsök' egysze-rűsége a' Paraguayiaknál, 's olly gyorsan szolgáltatik-ki nálök a' törvény, hogy kö-zöttök vagy éppen nem vagy igen ritkán történnek afféle vétségek, mellyek a' meg-vesztegettetett és érest feljűlmúlt társasá-gokban, mellyekben az életnek eszközei

gyakran nehéz munkától, és az ész tehetőségeinek rossz - használatától függenek, olly sokszor meg szoktak esni. Ugy látszik hogy Dr. Francia leginkább a' Jesuiták kormányának módját vette mustrául, kik, kiűzöttetekig mind polgári mind egyhazi tekintetben független hatalmat gyakorolnak Paraguaynak lakosain. Ezeknek szükségéről Dr. Francia gondoskodik, 's a' midőn őket házi életekben boldogokká, 's megelégedetteké teszi, egyesíti egyszersmind egy olly Igazgatásnak segítségére is, mellynek hasznait világosan láthatják. E' szerint ő a' népet szorosán egybeolvasztotta, 's megerősítette azt a' külső megtámadtatás ellen. Minden ember ugyan azon törvények alá vagon vettette, 's kivén a' nagyobb érdemek által szerzett megkülönböztetéseket, másként minden ember egyforma. A' Státus' jövedelme mindenkor bizonyos, 's behajtása az Igazgatásnak semmi költségébe nem kerül." — (Végezete következik).

Nagy Britannia és Irlandia.

Calcuttaból jött Apr. 8dikáig terjedő tudósításoknál fogva, mellyek Bombayn keresztül Aug. 24d érkezének-meg Londonba, a' kelet-indiai társaság birtokának minden helyeiben szorgalmatosan tétnek a' rendelések arra nézve, hogy a' had a' Birmanok ellen hathatósan folytatathassék. Madrásban, a' már említett hajókon kívül, még más 16 szállító-hajók is béreltetének-ki a' seregek számára.

Ugyan ezen célra Bombayban három hajók béreltetének, 's Mártz. 19d Canonore és Madras felé el is evezének, hogy magokat azon első osztályhoz csatolhassák, melly ugyan ezen Előülősegből Apr. 10d indul a' Birmanok ellen. Ugyan ezen osztályhoz kell járulni a' Nicobar-szigeteken a' Bengalai tengeröbölben a' második csapatnak, hogy így egyesülve indulhassanak

az Avai tengerpartok felé. Madras 6000 embert állított. Májusban vagy Júniusban új seregek fognak küldetni a' többiek után, ha a' szükség úgy hozza magával.

Calcuttaból jelenti egy Ujság Mártz 20d, hogy egy hajó érhezett-meg oda, melly Ő arany lábú Felsőségének, az Avai Királynak deák nyelven írott hadizenését hozta-meg. — Jelentetik továbbá, hogy a' Burmánok részéről egy, ladikokból álló hajós-seregecske indult-el a' Sunderbundok felé. Minden egy egy ladikon 50 ember van. A' Calcuttaban megjelenő East India Gazette czimű Ujság az Igazgatást figyelmetessé teszi a' Calcuttaban találtató Birmanokra, kiknek számát 7000-nek állítja lenni; hanem egy másik Ujság feleslegvalónak tartja ezen számot. Az Armadának fővezére Calcuttai útjában, Mártz. közepén Benaresbe megérkezett. Brigadéros Mac-Morine' táborából a' Birman határszélekről jelentik némelly levelek, hogy ez a' Tiszt mindegyre beljebb nyomult Goahatty felé, de a' mellyben mostanában meggátoltatott, nem érkezték-meg a' rendes időre seregeinek egy része, 's elmaradván különösen a' Pattantyusság, és néhány gyalog Regimentek. Goahatty, a' mint mondják, legerősebb az ellenségnek Nyugot-Assami helyei között, mellyért azt hatalmasan is fogja védelmezni. A' Birmanok határszélein lévő földnek minéműsége úgy adatik-elő, hogy miatta a' legderékabb seregek is elvesztik minden bátorságokat. Nincsenek ottan országutak, hanem csupán keskeny ösvények, 's ezeket is annyira eltaposták a' bivalyok és vad elefántok, hogy csaknem járhatatlanok, és némelly helyeken 30 lábnyi magasságú túske bokrok akadályoztatják a' rajtok járókat. — Bombayból Apr. 27dikéig terjedő levelek jelentik, hogy az azelőtt való nap az utolsó rendbeli szállító-hajók evezének-el seregekkel Madras felé.

Bounaparte József New-Yorkból Portsmouthba megérkezett.

A' Király mindegyre Windsorban lakik. Ereje annyira megjött, hogy már lovagolhatott is, mellyet mostanában nem cselekedett.

P á p a S t á t u s a i.

A' Diario di Romà jelenté közelebről, hogy a' szent Atya, teljes reménységgel léven az iránt hogy következendő cselekedete által a' Catholica Vallást Egyiptomban, 's Afrikának más szomszéd tartományaiban jobb labra fogja állítani, a' Memphisi koptus Érsekséget Monsignor Abraham Chasciurnak, Marquis Taathanak, a' Propaganda Collegium nevének adta, 's őtet maga szentelte-fel. Ezen történetről a' Gazetta Piemontese Aug. 17d így szól:

„Rómából vett újabb hiteles tudósításainknál fogva tudokra adhatjuk Olvasó-jainknak, minémű úton tetszett az Urnak újra telemelni Jézus Kristusnak igaz valását azon tájékokon, 's visszavezetni a' Catholicus Koptusokat, a' szent Péter, és Márk Evangyelista rendelésekből fundált Patriarchaságra, mellybe az ötödik században eretnek Koptusok (Eutychiánusok, és Nestoriánusok) fúrák-bé magokat, 's ottan mind e' mái napig uralkodának.“

„Az Egyiptomi Vice-Király, megelegetvén Catholicus jobbagyainak hűségekkel, 's különösen azon becsületes magaviselettel, mellyel neki a' feljebb nevezett Abraham Chasciurnak atyja bizonyos közönséges hivatalban szolgált, és a' mellyért őtet 's testvérjét Éliást Taathai Marquisi ranggal 's esztendőnként 6000 Római Scudival megajándékozta, Minisztere által a' következendő levelet íratta a' szent Atyának:

„Szenséges Atya! A' Basa nékem szorgosan meghagyta, adnám tudtára Szentségednek, hogy ő hajlandó egy Apostoli Kö-

vetet elfogadni Országában; hanem arra kéri Szentségedet, adna-meg két rendbeli kérését, mellyről soha sem fog megfelejkezni, u. m. Chasciur Urat, a' Propaganda' nevénekét (minthogy még fiatal) dispensálja, hogy Romában Memphisi Érseknek felszenteltethessék, 's folyó eszt. vége felé ide küldtethessék, hogy ő is, ha Szentséged által felszenteltetik, szentelhesse-fel, viszont az új Patriarchát, és a' többi Püspököket, kiket az Úr nekünk adni fog. — Másodszor engedje-meg a' nevezett Abrahamnak (ha szinte ő még most csak Alumnus is) hogy viseltesse a' Basa által nékie adatott méltóságnak jeleit, mellyek egy keresztből 's az alatt egy csillagból állanak, 's mellyeknek formájokat jelenvaló levélnek megadójanál láthatja Szentséged. — Ennek következésében, mi engedelmes fiai kérjük Szentségedet, a' Jézus Krisztusnak, a' mi Urunknak nevében, teljesítse a' feljebb írt kéréseket, melly cselekedetével a' Basát minden bizonnyal haladatosságra fogja kötelezni. — Maradunk Szentségednek kész alázatos, köteles, hű, és engedelmes fiai: Francisco Sergio, az Egyiptomi Basa' Minisztere és fő Ágense; Giovanni Saraceni, Ő Exelja' Titoknoka és Tolmácsa.“

„Egy másik levélből, mellyet f. eszt. Áprilisében az Apostoli Vicarius intézett a' nevezett Alumnushoz, 's a' Propaganda Collegium' Congregatiójához, azt látjuk hogy az Egyiptomi Patriarcha megholt 's a' Vice-Király azt kívánja hogy ezen méltóságra, az Apostoli Vicarius Maximus Givaid emeltessék, 's az új Érsek Abraham Chasciur által felszenteltessék, a' ki egy ügyes tanítót hozzon magával, a' ki őtet ezentúl is oktassa a' tudományokban, és a' kinek a' Vice-Király hónaponként 50 Scudi fizetést, szabad asztalt, és lakást ígér; végre hogy Romában mindenkor hat Egyiptomi nevédek tanuljanak a' Propaganda Collegiumban, kik közül kettőt

„maga a' Propaganda, négyet pedig a' Basa tartson.“

Francia Ország.

Aug. 23d delután a' király fedetlen kocsiban szekerezett-ki St. Clond felé. — A' Királyt, a' mind az Etoile mondja, arra akarák reávenni, hogy nevenapján senkit se fogadna-el, attól tartván, hogy ezen czeremónia őtet nagyon megfárasztaná; hanem Ő Felsége azt felelte: „A' francia Király meghalhat; de betegnek nem szabad neki lenni. „A' mint a' Királynak az Aug. 24d adatott audientzián Generális Vallin, a' kinek, a' mint tudjuk, a' Bidassoan voló általmenetel' alkalmatosságával (1823 Apr. 6d) legelsőben volt dolga a' francia szökevényekkel, bemutatott volna, a' Király neki ezt mondotta; „Generális! az Ūr' agyúzása még most is hallik mindeneknek füleikben.“

Spanyol Ország.

A' Spanyol Országban lévő francia Armadának Fő-vezére Gen. Lieut. Digeon. Aug. 24d következendő napi-parancsolatot bocsátott-ki: „Egy, valami száz emberből álló partos csoport Aug. 3d reggel a' Tarifai spanyol őrizetre reárontott, 's a' nevezett helyet elfoglalta. Ezen csapat lázasztóknak száma, kiket Valdez vezérelt, a' gálya-rabok elszabadítása által, kik hozzájok éppen méltók valának, néhány őrizetbeli katonák, 's holmi csőcselék emberekkel 400-ra szaporodott. — Ezen történetnek hírére a' Cádixban vezérkedő Gen. Lieut. gyalog és lovas osztályt küldött a' 14d Vadász-regement Oberstere' Gróf d' Astorga vezérlése alatt a' partosok ellen, 's Tarifa Aug. 7d először a' száraz, azután a' tenger felől körülkerített; hanem mivel a' helynek sánczai vagynak, ágyukat kellett hozni hogy törést lehessen csinálni.

— Végre Aug. 19d delután a' törés járhatóvá leve, 's négy órákor a' nevezett helyet, úgy szinte Szanta Catarina erősségét is a' vitéz 54d Gyalog-regement, 's a' Szan Roquei táborból jött spanyol seregek, ostrommal megvették. — Más nap Aug. 20d reggel kezünkre került a' 20 ágyúval védelmezett hasonló nevű sziget is, a' hova, a' városnak megvétetése után, a' partosoknak egy része futott. — A' vezérek közül kettőt, u. m. Pedro Valdezt és Domingo Gonzalest, 160 partosokkal együtt elfogtunk; sokan elhullottak, vagy sebet kaptak az ütközetben; az egész dolognak fő indítója Aug. 20-dikára viradó éjjel egy ladikon félénk módra elfutott. — Részünkről az egész Expeditióban egy Hadnagy, két Altiszt, 's néhány közemberek esének-el; két Pattantyús-tiszt, 's 27, részint Altiszt, részint közember pedig sebet kapott. — A' Fő-vezér Generális örömmel nyilatkoztatja-ki meglegedését Gen. Lieut. Vicomte Foissac-Latour Ūrnak az általa tétetett rendszabásokra nézve. — Jelenti továbbá meglegedését Gróf d' Astorg Ūrnak, a' 14d Vadász-regement Obersterének, 's a' Tarifa ellen küldetett Expeditio vezérének, a' 54d Regimentbeli Oberster Bellencontre Ūrnak, ki a' Pattantyússágot vezette, Ingenieur-Kapitány Vevének, 's az ezek alatt volt minden seregeknek, valamint a' spanyol seregeknek is, mellyek amazokkal vetélkedve, dicsőségesen viselék magokat. — A' Pattantyússág megkülönböztette magát azon gyorsaság által, mellyel törést nyitott; a' Batteriák 45 ölnyi távolságból kezdték-el a' tüzelést. — A' 54d Regiment, mint a' melly a' várost 's a' Szanta Catarina kastélyt ostromlotta, nagy vitézségnek adta jelét. — A' fővezér kötelességének ismeri, hogy a' midőn a' száraz seregeknek magok-viseletét magasztalja, az Armadát egyszersmind egy merész tettről tudósítsa, mellyet a' la Turquoise nevű királyi Goelette hajtott végre

midőn Aug. 16d éjjel a' szigetről való lövöldözés közben egy háromárbochos hajót elfogott, melly a' városba élelmet akart vinni. — Nem vévén még környülállásos tudósítás ezen ütközetről, a' Fő-vezér, azon Tiszteknek, Al-tiszteknek, és Közembereknek neveiket kik magokat jelesebben megkülönböztetik, utóbbi napi-parancsolatjában fogja közhírré tenni. — Igy visszonozták Spanyol Országban a' francia seregek, az ő Királyok', 's annak Szövetségese' ellenségeinek megtámadásokat, 's így is fogják azt mindenkor visszonozni. — Illy szerencsés jelenségek közben hólnap, mint szent Lajos napján megfogják a' seregek innepelni az ő jó Királyoknak nevenapját. Éljen a' Király számos esztendőig! a' Bourbonok pedig örökké! — A' Madriti fő hadi-szálláson, Aug. 24d 1824. Vicomte, Digeon Fő-vezér.

Tarifából Aug. 2od indult tudósításoknál fogva, a' pártosok, húsz embert kivévévén, mindnyajan elfogattattak, megöletettek, avagy megsebesítettek.

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások szerint: T. N. Pest Vármegye Aug. 31d köz gyűlést tartott Mélt. Szögyényi Zsigmond Personális Urnak, mint ezen Ns. Vármegye Administrátorának előlülése alatt. Ezen gyűlésben nevezetes volt az, hogy Sachs Hildburghausen József György Fridrich örökös Herczeg a' gyűlésben megjelent. Mint-hogy a' Ns. Vármegyének tudtára esett, hogy Ő Herczegsége kívánná látni polgári alkotmányunk jussának ezen nevezetes gyakorlását, mellyben kiki, törvényes határok között, az előforduló tárgyakban maga vélekedését szabadon kimondhatja: Adonai Mihály Fő Szolga-Biró Úr volt oda utasítva, hogy a' Herczeget Budáról Pestre a' Ns. Vármegye' palotájába vezesse, és a' karban készített illendő helyre

helyheztesse. A' Herczeg egész figyelmes-séggel nézte a' gyűlésnek folyamatját, és a' különféle tárgyak eránt való köz tanácskozásnak mivoltáról gondosan értekezett, 's egész megelegedéssel tért-viszsa egy szabad Nemzetnek illy méltóságos renddel, 's mérsékléssel folytatott köz tanácskozásából.

Pesten a' mint előbbi levelünkben jelentettük, végbe ment Sept. elsőjén azon hadi gyakorlás, mellyben a' Ns. Eszterházy, és Greet Regementek gyalogságának osztályai a' rendtartás végett ki voltak állítva; a' Pattantyússág pedig különféle lövöldözések által ügyességének, pontosságának, és sebes dolgozásának bámulásra méltó jeleit adta. Mind a' czélba vett tárgyaknak helyes eltalálásával; mind a' kereszt-lövéseknek jó alkalmaztatásával; mind végre a' vár forma alkotmányának szerencsés felgyújtásával, melly több oldalról lángot kapván, mint valamely égő egész helység olly nagy, de borzasztó tűnemény volt, nagy figyelmet gerjesztett. Ezen nevezetes mutatványon, melly reggel 9 órától fogva délutáni 3 óráig tartott a' Pesti szőlők, és Keresztúr falu között lévő mezőn, számtalan sokaságnak bámulására, sok úri vendégeken kívül, Ő Cs. K. Fő Herczegsége József Nádor-Ispán a' Fő Herczegnével, és a' Hildburghauseni Herczeg, és Herczegné végig jelen lenni méltóztattak, és az egész gyakorlásnak szerencsés kimenetelén olly nagy megelegedéseket jelentettek, melly ezen Ns Pattantyús Regementnek és annak Kormányzójának Mélt. Gróf Kinsky Generális Úrnak különös dicsőségére válik. Mert valóban az egész munka alatt semmi rendetlenség, semmi szerencsétlenség nem történt.

Ugyan Sept. első napján Ő Cs. K. Fő Herczegsége a' Fő Herczegnével és fő Vendégeivel, egész udvari kísérettel meglátogatta a' Magyar Nemzeti Muzeumot; 's

annak különféle osztályait, olly figyelme-
tességgel, és olly megtetszéssel szemlélték
a' fő Vendégek, hogy a' bővség és ritka-
ság által indíttatván, megelekedéseket az
által jelentenek ki, hogy illy nagy és szép
Intézetet nem egy pár óráig, hanem hete-
kig kellene vizsgálni. Ezen fő Vendégek meg-
szemlélték a' Sz. Gellérd hegyén lévő Csil-
lagvizsgáló tornyot is Aug. 28d, 's annak
elintezésében nagy gyönyörűségeket talál-
tak. — Más nap, mint vasárnap, a' Fő
Hercegné, a' fő vendég Herceggel és
Hercegnével megjelent a' Pesti Evangelica
Közönségnek templomában szokott isteni-
szolgálatra.

Júl. 6d hala-el, megemészttve munkás
életének gondjai által, Ungvárnak szelíd
lelkű Első Al-Ispánja, Királyi Consiliarius
Mélt. Palágyi Kárner László Úr. Benne
fej, szív, és lélek eggyeránt láták mago-
kat megdicsőítve, mellyek természeti sze-
rénysége által véghetetlenül sokat nyertek.
Gyermekek nélkül maradt hitvese, Consil.
Kazinczy András Úrnak Honoráta leá-
nya, abban leli vesztesége' vigasztalását,
hogy kedves férjét minden Jók sajnálják,
és hogy az ő házasságok sok időnkig fog,
mint a' szerencsések' példája, emlékezet-
ben maradni.

A' közelébb mult Sz. János Fővételi Pesti
vásárban a' Magyar Országai Termékeknek
folyó árok:

G y a p j ú. 1 Mázsa.

Egynyírésű legfinomabb	C. P. ft	80—90
— megnesmesített	-	60—70
Kétnyírésű finom téli	V. Cz. ft	100—110
— közepszerű	-	85—95
Szegedi téli	-	75—85
Bácskai közönséges téli	-	55—65

Bánati Zigara Bécsi mosás	-	65—70
Magyar gyapjú, úsztatott	-	38—42

V i a s z és M é z.

1 Mázsa sárga viasz	-	200—210
---------------------	---	---------

D o h á n y.

1 Mázsa Döbrei leveles, ó, mi- neműségéhez képest	-	18—28
— Szegedi ó	-	10—16
— Debreczeni ó	-	14—18
— Pécsi ó	-	8—15

Z s i r a d é k.

1 Mázsa tehén-vaj	-	48—50
— disznó-zsír	-	26—28
— szalona hájjal	-	20—25
— olvasztott fagyú	-	29—30

P á l i n k a.

1 Akó szlivovicza	-	13—16
— — kétszar csep	-	16—20
— gabona-pálinka	-	10—11
— seprő-pálinka	-	11—12

B o r o k.

1 Akó Mezőföldi	-	2 1/2—10
-----------------	---	----------

B ő r ö k.

1 Pár ökör-bőr, minéműségé- hez képest	-	28—34
— tehén-bőr	-	20—22
— borjú-bőr	-	3—4
— ló-bőr	-	6—8
— juh-bőr	-	1 1/2—2 1/2

K ü l ö n b f é l é k.

1 Mázsa hamuzsír	-	24—27
— széksó	-	21—22
— Bácskai kender	15 1/2	—19
— Apatini kender	15 1/2	—19
— kifőzött lószőr	-	—90

1 Kőből vagyis 3 1/4 akó ó gubacs	-	12—14
--------------------------------------	---	-------

Pesten Sept. 2d 1824. A' Privileg.
Polgári Kereskedőseg által.